

KLASZTOR OO. BERNARDYNÓW
ul. Bernardyńska 46
34-130 Kalwaria Zebrzydowska
tel. (033) 87 66 304, fax (033) 87 66 841
Regon 040015370 NIP 551-10-03-427

19.06.2013

Kancelaria Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej
Biuro Projektów Programowych
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

Dotyczy : konsultacji społecznych projektu „Ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu”

Bernardyńskie sanktuarium pielgrzymkowe pasyjne – maryjne w Kalwarii Zebrzydowskiej jest wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Natury UNESCO pod nazwą „Kalwaria Zebrzydowska – manierystyczny zespół architektoniczno - krajobrazowy oraz park pielgrzymkowy”.

Jednym z dwóch kryteriów, decydujących o wpisie, stanowiły walory krajobrazowe. Pielgrzymkowy park kalwaryjski w Kalwarii Zebrzydowskiej, to ogród modlitwy o swobodnym dostępie dla pielgrzymów, turystów. W rozległym naturalnym górskim terenie (380 ha) usytuowano kopię Jerozolimy z udziałem jej obiektów architektonicznych, co do funkcji, wg ustalonego porządku ewangelicznego. Krajobraz komponowany powiązany jest ściśle z treściami pasji Chrystusa i kultem Matki Boskiej. Kalwaria Zebrzydowska jest pierwszym założeniem tego typu w Polsce. Fundatorzy Zebrzydowscy znaleźli licznych naśladowców, jednak niewielu mogło dorównać im rozmachem obiektów kubaturowych oraz powierzchnią terenu objętą parkiem. Wśród Kalwarii europejskich wyróżnia się indywidualizmem rozwiązań i szczególnym zespoleniem „sacrum” z naturą.

Dopelnieniem scenarii obiektowej i krajobrazowej, są odprawiane tu nieprzerwanie od początku XVII wieku (to jest od 400 lat) misteria Drogi Krzyżowej oraz Pogrzebu i Wniebowzięcia Matki Boskiej z udziałem wielotysięcznej rzeszy pielgrzymów i turystów. Całość krajobrazu komponowanego w Kalwarii Zebrzydowskiej stanowi również plenerową dekorację scenograficzną dla wyżej wymienionego teatru misterii i 40 innych uroczystości w roku liturgicznym. Sanktuarium Kalwaryjskie tętni życiem. Rocznie odwiedza je około 1, 7 mln pielgrzymów, turystów z kraju i z zagranicy.

Krajobraz kulturowy zachował do dziś prawie wszystkie istotne cechy kompozycyjne z czasów powstania. Dotyczy to zarówno rozległych widoków panoramicznych, jak również oryginalnego planistycznego układu kompozycyjnego kaplic z 1604 roku. Także substancja przyrodnicza pomimo jej naturalnej wymiany utrzymała charakter seminaturalny.

Są jednak też elementy dewastacji piękna krajobrazu przez:

- ulokowanie (bez jakiegokolwiek przyzwolenia Sanktuarium) w poprzedniej epoce ustrojowej w strefie rezerwatowej Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego oraz obszaru wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Natury UNESCO, napowietrznych linii energetycznych, teletechnicznych, publicznych dróg asfaltowych, które zaburzają harmonię piękna tego wyjątkowego miejsca

- budowanie w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej (sąsiadującej z strefą rezerwatową) modernistycznych budynków
- prowadzenie gospodarczego wykorzystania lasów w strefie wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Natury UNESCO

Prosimy o zajęcie się sygnalizowanymi problemami, w ramach konsultacji społecznych projektu „Ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu”, w kwestiach :

- kto i na czyj koszt ma usunąć z miejsca jak wyżej, posiadającego wyjątkowe uniwersalne wartości : napowietrzne linie energetyczne, teletechniczne, publiczne drogi z nawierzchniami asfaltowymi o którym mowa wyżej. Kto ma wykupić tereny na trasę zamlennych dróg publicznych, aby usunąć je ze strefy rezerwatowej
- zdyscyplinowania służb administracyjnych do egzekwowania ustaleń Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego
- zdyscyplinowania służb leśnych zarządzających obszarami leśnymi w strefie objętej wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Natury UNESCO, poprzez wymóg wprowadzenia do Planów urządzeniowych lasów tej strefy, szczególnych form gospodarki leśnej, uzgodnionych z Małopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

Z poważaniem

O. Gracjan Adam Kubica OPM

Gracjan Adam Kubica
Kustosze Sanktuarium

Do wiadomości:

Narodowy Instytut Dziedzictwa
ul. Szwoleżerów 10
00-464 Warszawa

Małopolski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
ul. Kanonicza 24
31-002 Kraków